

Nr.: 2022 03

datum ontvangst: 28 maart 2022

Keuze:

Aan het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen

Onderwerp: Vervuiling Twentekanaal

Betreft : schriftelijk te beantwoorden vragen ter voorbereiding agenderingsvoorstel

Ondergetekende stelt het dagelijks bestuur/de voorzitter* van Waterschap Vechtstromen de volgende vragen:

1. Kan het DB een toelichting geven op het artikel over vervuiling van het Twentekanaal zoals omschreven in de Tubantia van 26 maart en op de voorpagina van 28 maart?
2. Klopt hetgeen er in dit artikel wordt gesteld, gedeeltelijk of geheel? Op welke onderdelen wel en op welke onderdelen niet?
3. Waarom moeten we als AB deze serieuze zaak vernemen uit een krantenartikel voordat we hierover zijn geïnformeerd door het DB, zeker in het geval dat het correct is dat het DB al 3 maanden op de hoogte is van de situatie.
4. Neemt het DB de , zichzelf opgelegde, actieve informatieplicht naar het AB wel serieus?
5. Gaat het DB zich op voorhand verschuilen achter Rijkswaterstaat of neemt ze haar eigen verantwoordelijkheid in deze zaak?
6. Welke actie heeft het DB tot nu toe genomen richting de kennelijk tekortschietende controle en handhaving ten aanzien van vergunde lozingen?
7. Waarom zijn bij het DB niet direct alle alarmbellen afgegaan bij het zien van de nieuwe lijst gevaarlijke stoffen t.a.v. Dioxaan in combinatie met hun bekendheid van Dioxaanlozingen in hun afgegeven vergunningen?
8. Hoe is het DB voornemens om veel adequater, dus minder laks, te acteren om dit soort risicovolle lozingen te voorkomen dan wel de schade tot een minimum te beperken?
9. Trekt het DB conclusies voor organisatie en bestuur uit de kennelijk tekortschietende controle op toezicht en handhaving?

Toelichting:

Namens de VVD fractie willen we graag bovenstaande vragen stellen om te komen tot een agenderingsvoorstel omtrent toezicht en handhaving en over invulling van de actieve informatieplicht richting AB.

Ik wens graag schriftelijk antwoord

Naam en ondertekening: Peter Rijtema, namens fractie VVD

Aan: de heer Rijtema
Cc: algemeen bestuur waterschap Vechtstromen

Van: dagelijks bestuur waterschap Vechtstromen (portefeuillehouder Hans van Agteren , ambtelijk contactpersoon @@)

Datum: @@

Betreft: beantwoording schriftelijke vraag AB (ex art 40 RvO)

Onderwerp: Vervuiling Twentekanaal

Context

Om u een goed beeld te kunnen geven van de context waarbinnen de antwoorden op de door uw fractie gestelde vragen geplaatst moeten worden, schetsen wij u onderstaand op een drietal onderwerpen enige achtergrondinformatie alvorens over te gaan tot beantwoording van de vragen.

1. Vergunningverlening, toezicht & handhaving

Controleplanning

Jaarlijks wordt een planning opgesteld op basis waarvan bedrijven aan wie het waterschap een vergunning heeft verleend, preventief worden bezocht. Afhankelijk van het type activiteiten dat binnen een bedrijf plaatsvindt en de risico's die deze activiteiten met zich meebrengen voor mens en milieu vinden preventieve toezichtcontroles vaker of minder vaak plaats. Naast de preventieve controles vinden er ook toezichtcontroles plaats naar aanleiding van meldingen van derden en incidenten. Als het gaat om het toezicht op de naleving van de watervergunning wordt het bedrijf KLK Kolb één keer per jaar preventief bezocht.

Interbestuurlijk toezicht

Jaarlijks wordt een VTH-jaarplan gemaakt waarin wordt vastgelegd welke activiteiten het waterschap onderneemt in het kader van toezicht en handhaving. Dit plan wordt vastgesteld door dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen en toegestuurd aan de Provincie Overijssel in het kader van het interbestuurlijk toezicht van de provincies op het waterschap.

Jaarplan VTH 2022

In het jaarplan VTH 2022 is aangegeven dat voor het doorlichten van vergunningen, onder andere met het oog op ZZS, extra capaciteit nodig is. De benodigde middelen zijn voor 2022 beschikbaar gesteld, voordat de problematiek rondom dioxaan duidelijk werd; de vacature hiervoor is inmiddels opengesteld. Indien de doorlichting daartoe aanleiding geeft zullen wij met voorstellen richting uw AB komen hoe wij verder invulling kunnen geven aan het terugdringen van ZZS en welke randvoorwaarden in financiële en personele zin daarvoor nodig zijn.

2. Aanpak zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

In juli 2016 is de landelijke "Aanpak zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in afvalwater" in werking getreden. Deze aanpak beschrijft een cyclische aanpak om de belasting van het oppervlaktewater door ZZS via afvalwaterlozingen stapsgewijs te verminderen en is een samenspel van bronaanpak, minimalisatieplicht en continue verbeteren. Hiermee wordt de koers voortgezet om ZZS in afvalwaterlozingen haalbaar en betaalbaar te reduceren en geleidelijk toe te werken naar een zo laag mogelijke concentratie van deze stoffen in het oppervlaktewater. Op dit moment staan 1671 stoffen op de lijst ZZS. Dioxaan is in juli 2021 aan de lijst ZZS toegevoegd.

De lijst met ZZS-stoffen is voortdurend in ontwikkeling en wordt steeds omvangrijker. ZZS vraagt steeds meer inzet, ontwikkeling van nieuwe kennis en meer continue aandacht. Hierbij willen wij aantekenen dat het waterschap een beperkt handelingskader heeft op ZZS:

- Voor veel stoffen op de ZZS-lijst zijn nog geen goed ontwikkelde analysetechnieken op de

markt.

- Voor veel stoffen op de ZSS-lijst is geen toetswaarde voor lozing op oppervlaktewater vastgesteld door het RIVM.
- Het lozen ZSS-stoffen is niet verboden, wel geldt er een minimalisatieplicht. Dit houdt in dat bedrijven blijvend naar een nulemissie streven en moeten aantonen dat ze daar continue actief mee bezig zijn.

3. Dossier concentratie dioxaan in Twentekanaal

Op 23 december heeft Vitens het waterschap per mail geïnformeerd dat er een concentratie dioxaan in het Twentekanaal is aangetroffen. In de weken hierna heeft Rijkswaterstaat, als bevoegd gezag voor het Twentekanaal, op diverse punten in de zijtak van het Twentekanaal naar Almelo bemonsterd in samenwerking met Vitens. Op basis van de uitkomsten van deze bemonstering heeft Rijkswaterstaat het waterschap op 2 februari verzocht om samen op te trekken bij de te ondernemen vervolgstappen. Vanaf dat moment hebben Rijkswaterstaat en het waterschap gezamenlijk en parallel aan elkaar de volgende stappen ondernomen:

- *Onderzoek naar verwijderingsmogelijkheden.* Het is niet mogelijk gebleken dioxaan uit het oppervlaktewater te verwijderen, verdunnen door middel van doorspoelen is de enige mogelijkheid.
- *Onderzoek naar de schadelijkheid van de gemeten concentratie dioxaan.* Omdat er geen vastgestelde toetswaarde is voor dioxaan in oppervlaktewater, heeft waterschap Vechtstromen het RIVM op 4 februari verzocht een toetswaarde af te geven. Deze indicatieve toetswaarde is naar aanleiding van de vraag van het waterschap door het RIVM vastgesteld op 0,9 mg/liter voor dioxaan. Begin februari is vastgesteld dat de maximale concentratie dioxaan in het Twentekanaal ver onder die toetswaarde lag.
- *Opsporing van de bron.*

In de tweede week van februari is KLK Kolb als mogelijke bron in beeld gekomen bij medewerkers van het waterschap. Hierover is KLK Kolb op maandag 14 februari geïnformeerd en op die dag zijn op het terrein van KLK Kolb ook op 3 plekken watermonsters genomen (*de resultaten hiervan hebben op 17 februari het vermoeden bevestigd*). Het bedrijf heeft op dat moment de opdracht gekregen onderzoek te doen naar mogelijke oorzaken en binnen een week een plan van aanpak op te leveren gericht op verminderen van de emissie van dioxaan op zeer korte termijn. Het plan van aanpak is op dinsdag 22 februari besproken met het waterschap. Op vrijdag 25 februari heeft opnieuw een gesprek plaatsgevonden met het bedrijf. Naast het waterschap, als bevoegd gezag voor de lozing op oppervlaktewater, waren hierbij ook RWS (bevoegd gezag Twentekanaal) en Omgevingsdienst Regio Nijmegen (uitvoerende instantie namens de provincie Overijssel voor de WABO-vergunning) aanwezig. In dit gesprek is het bedrijf verzocht het productieproces dat zorgde voor lozing van de grootste hoeveelheid dioxaan per direct te stoppen. Het bedrijf heeft hier direct gehoor aan gegeven.

Vraag

1. Kan het DB een toelichting geven op het artikel over vervuiling van het Twentekanaal zoals omschreven in Tubantia van 26 maart en op de voorpagina van 28 maart?

Antwoord

Op vrijdagavond 25 maart heeft waterschap Vechtstromen een nieuwsbericht op haar website geplaatst en zijn vragen beantwoord die in de week daaraan voorafgaand door Tubantia zijn gesteld.

Vraag

2. Klopt hetgeen er in dit artikel wordt gesteld, gedeeltelijk of geheel? OP welke onderdelen wel en op welke onderdelen niet?

Antwoord

Hetgeen in het artikel wordt gesteld, klopt gedeeltelijk.

De volgende onderdelen uit het artikel zijn juist:

- KLK Kolb is de bron.
- In de afgelopen 5 jaar heeft waterschap Vechtstromen 12 meldingen/klachten ontvangen uit het betreffende gebied.

De volgende onderdelen zijn onjuist danwel onvolledig weergegeven in het artikel:

- In het artikel wordt gesteld dat pas 3 maanden nadat er dioxaan werd gevonden maatregelen zijn genomen door de betrokken partijen. Daarmee wordt gesuggereerd dat in de periode tussen de eerste constatering en het stopzetten van het meest vervuilende productieproces geen actie is ondernomen. Dit is onjuist. Zie hiervoor de toelichting bij 'Context'.
- Gesteld wordt dat er al eerder aanwijzingen van een mogelijke vervuiling waren. Dit wordt afgeleid uit de 12 meldingen die het waterschap de afgelopen 5 jaar uit het gebied heeft ontvangen. Bij metingen die naar aanleiding van de 12 meldingen door het waterschap in de watergang en/of bij het bedrijf zijn uitgevoerd, is geen verhoogde toxiciteit geconstateerd.

Vraag

3. Waarom moeten we als AB deze serieuze zaak vernemen uit een krantenartikel voordat we hierover zijn geïnformeerd door het DB, zeker in het geval dat het correct is dat het DB al 3 maanden op de hoogte is van de situatie.

Antwoord

Het DB is begin februari mondeling geïnformeerd over de concentratie dioxaan in het Twentekanaal. In de periode daarna is intensieve afstemming geweest tussen de verschillende bevoegde gezagen om, naast het in beeld brengen van de bron en het saneren van de concentratie dioxaan, ook in de informatievoorziening zoveel als mogelijk gezamenlijk op te trekken. Hierin is voorzichtigheid en zorgvuldigheid betracht. Achteraf hadden we u ook eerder kunnen en willen informeren.

Vraag

4. Neemt het DB de, zichzelf opgelegde, actieve informatieplicht naar het AB wel serieus?

Antwoord

Zie antwoord vraag 3.

Vraag

5. Gaat het DB zich op voorhand verschuilen achter Rijkswaterstaat of neemt ze haar eigen verantwoordelijkheid in deze zaak?

Antwoord

Onder 'Context' heeft u kunnen lezen hoe het waterschap haar rol als bevoegd gezag ten aanzien van lozingen op het oppervlaktewater invult.

Vraag

6. Welke actie heeft het DB tot nu toe genomen richting de kennelijk tekortschietende controle en handhaving ten aanzien van vergunde lozingen?

Antwoord

Onder 'Context' heeft u kunnen lezen hoe het waterschap haar rol als bevoegd gezag ten aanzien van lozingen op het oppervlaktewater invult. Het DB hecht er waarde aan te benadrukken dat het waterschap adequaat heeft geacteerd in het dossier 'concentratie dioxaan in het Twentekanaal'.

Vraag

7. Waarom zijn bij het DB niet direct alle alarmbellen afgegaan bij het zien van de nieuwe lijst gevaarlijke stoffen t.a.v. Dioxaan in combinatie met hun bekendheid van Dioxaanlozingen in hun afgegeven vergunningen?

Antwoord

Het lozen van dioxaan is niet verboden, wel geldt er een minimalisatieplicht voor ZZS. Zoals u onder 'Context' heeft kunnen lezen, is in het jaarplan VTH 2022 het doorlichten van vergunningen, onder andere op ZZS, als prioriteit benoemd waarvoor in 2022 extra capaciteit beschikbaar is gesteld. Indien de doorlichting daartoe aanleiding geeft zullen wij met voorstellen richting uw AB komen hoe wij verder invulling kunnen geven aan het terugdringen van ZZS.

Vraag

8. Hoe is het DB voornemens om veel adequater, dus minder laks, te acteren om dit soort risicovolle lozingen te voorkomen dan wel de schade tot een minimum te beperken?

Antwoord

Zie antwoord vraag 6.

Vraag

9. Trekt het DB conclusies voor organisatie en bestuur uit de kennelijk tekortschietende controle op toezicht en handhaving?

Antwoord

Er volgt een evaluatie op en naar aanleiding van het dossier 'concentratie dioxaan in het Twentekanaal', zowel met de betrokken bevoegde gezagen alsook specifiek binnen het waterschap. Leerpunten c.q. conclusies uit deze evaluatie vormen input voor eventuele herijking van de controle op toezicht en handhaving.